

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34050
Nom	Història de l'Espanya recent
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1005 - Grau d'Història	Facultat de Geografia i Història	4	Segon quadrimestre
1902 - Formació per a la qualificació específica (R.D 860/2010)	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1005 - Grau d'Història	32 -	Optativa
1902 - Formació per a la qualificació específica (R.D 860/2010)	3 - Història del Món Contemporani	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MORANT ARIÑO, ANTONIO	362 - Història Moderna i Contemporània
SAZ CAMPOS, ISMAEL	362 - Història Moderna i Contemporània

RESUM

Aquest mòdul està destinat a l'estudi de la trajectòria espanyola en el llarg període des de la fi de la democràcia republicana dels anys trenta fins als reptes de la democràcia consolidada del segle XXI.

S'abordan, doncs, les oscil·lacions (els avanços i les reculades) del complex procés de transformació econòmica, de canvi social i de democratització, des del llegat de la "revolució" democràtica de la Segona República a la "crisi" de la democràcia "deliberativa" del temps present.

Per poder analitzar tant les seqüències de progrés com les d'involució es recorreran les etapes històriques clàssiques: Dictadura franquista; Transició política a la democràcia; Monarquia i democràcia consolidada.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No hi ha especificades restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis

COMPETÈNCIES

1005 - Grau d'Història

- Capacitat d'organització i planificació
- Capacitat d'abstracció, anàlisi i síntesi
- Compromís amb el principi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones
- Aprenentatge autònom
- Consciència crítica de la relació entre els esdeveniments i processos actuals i el passat
- Coneixement crític de les diferents perspectives historiogràfiques en els diversos períodes i contextos
- Consciència i respecte pels punts de vista que es deriven d'altres antecedents culturals o nacionals
- Capacitat de comunicar-se i argumentar en forma oral i escrita en la pròpia llengua, d'acord amb la terminologia i les tècniques usades en la professió
- Capacitat d'identificar i utilitzar apropiadament fonts d'informació per a la investigació històrica

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Es pretén que l'estudiant/a aconseguisca els coneixements necessaris per a l'anàlisi i el debat actualitzat d'aquesta fase de la història espanyola. Un requisit n'és el coneixement dels problemes fonamentals que es discuteixen sobre la història d'Espanya dels segles XIX i XX i, en especial, dels processos que poden explicar la configuració, dinàmica i crisi final d'una de les dictadures més duradores del segle XX, així com la transició a la democràcia i l'actual Espanya democràtica. Caldrà conèixer aquests processos, com també llur especificitat i relacions amb l'àmbit europeu i universal. Així doncs, és fonamental debatre aquestes qüestions de forma argumental i sense eludir la complexitat de les situacions històriques.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Espanya: de la crisi finisecular a la destrucció de la democràcia.

Liberalisme i capitalisme en l'Espanya del segle XIX: l'enigma de les revolucions frustrades. El 98 i el problema d'Espanya. Crisi de la Restauració, dictadura i República. La dreta espanyola en el primer terç del segle XX. La guerra civil.

2. La dictadura franquista

El franquisme i les dictadures del segle XX. Feixisme, autoritarisme i modernització: el debat necessari. El lloc històric de la dictadura. El compromís autoritari. Nacionalcatolicisme i feixisme: el problema de la ideologia. La periodització.

3. La configuració del Nuevo Estado (1936-1945).

L'unificació del bàndol nacional i la afirmació del cabdillatge franquista. L'implantació d'un règim. Crisis polítiques i estabilització del compromís autoritari. Repressió, exili, oposició. L'autarquia. La política exterior.

4. Consolidació, apogeu i crisi (1945-1957/59).

Catolicisme i projectes d'institucionalització. L'apogeu: la fi de l'ostracisme i la derrota de l'oportunitat monàrquica. Liquidació de la Resistència i ampliació del consentiment. Les crisis: cultural, econòmica i política.

5. La gran transformació econòmica i social.

Leconomia del franquisme en la seua perspectiva històrica. El nacionalisme econòmic franquista. Autarquia i industrialització mercantilista. El Plan de Estabilización i els Planos de desarrollo. La gran expansió. La gran transformació social: urbanització i estructura de classes. Règim i Administració.

6. Els límits del desenvolupament i la contestació social (1957/9-1969).

Les línies del desenvolupament polític: Liberalització, legitimació i institucionalització. La política exterior i l'horitzó europeu. ¿Una revolució cultural? El nou feminisme. L'universitat contra la dictadura. El nou moviment obrer.

7. La crisi de la dictadura (1969-1975).

Canvis de govern i descomposició del compromís autoritari. La deserció de l'Església. La mobilització social i la nova oposició. El ressorgiment de la qüestió nacional. Lesgotament del règim i lagonia de Franco.

8. La transició a la democràcia.

El problema de les transicions i el cas espanyol. Les fases de la transició. La transició negativa d'Arias i el protagonisme de l'oposició i la mobilització social. La transició estricta: el govern de Suárez, les eleccions del 1977 i l'aprovació de la Constitució. Del consens al desencant. Terrorisme i cop d'Estat. La consolidació de la democràcia.

9. Monarquia i democràcia a Espanya des del 1978.

La Constitució del 1978: característiques fonamentals, valors i principis. La configuració de l'Estat de les Autonomies i la qüestió nacional. El sistema de partits. La política exterior de la democràcia: Espanya a l'OTAN i la Unió Europea. De l'era socialista als governs d'Aznar. La difícil alternància governamental a començaments del segle XXI. ¿Espanya en crisi? Democràcia parlamentària i dinàmiques ciutadanes.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Altres activitats	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	60,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT**METODOLOGIA DOCENT**

A. Tres hores de classe presencial per setmana.

Aquestes hores es distribuïran de la següent manera:

1) Classes teòriques impartides pel professorat (30 hores/curs). Aquestes classes tindran una durada de 2 hores a la setmana i s'hi exposaran els aspectes essencials de la matèria, es tractaran de sistematitzar-ne els continguts i es facilitarà bibliografia i recursos per a la preparació de l'examen i els treballs de curs.

2) Classes pràctiques (15 hores/curs). La realització d'exercicis pràctics es farà durant 1 hora a la setmana dins de les classes presencials establertes. L'objectiu és ajudar a l'alumnat en la lectura i debat de monografies i en l'anàlisi i la comprensió dels textos, documents i materials.

B. Tres hores d'assistència a seminaris o activitats complementàries.

L'alumnat realitzarà les 15 hores previstes assistint a les sessions específiques que li seran suggerides pel seu interès acadèmic i estreta relació amb el contingut del Mòdul. Podrà tractar-se de l'assistència a conferències organitzades pel Àrea d'Història Contemporània o les que pugui organitzar la Facultat de Geografia i Història, sempre que el contingut i la cronologia s'adeqüen als perfils del Mòdul.

AVALUACIÓ

AVALUACIÓ

A. Activitat complementària (memòria escrita)	10%
B. Assistència regular a les classes en l'aula i participació activa en les esmentades sessions	10%
C. Assaig escrit i imprès (individual i original)	20%
D. Prova escrita: examen final	60%
TOTAL	100%

El treball individual consistirà en un assaig bibliogràfic sobre dos llibres relacionats amb la temàtica de l'assignatura, consensuat i dirigit pel professor. A tal fi, abans de les acaballes de febrer cada alumne/a haurà de lliurar una fitxa al professor i assistir-hi a una tutoria per a consensuar el tema. Abans de les vacances de Pasqua tindrà lloc una tutoria/ entrevista individualitzada, a la qual s'assistirà ja amb un esquema del treball. La data de lliurament del treball és el de l'examen.

En cas de plagi en la memòria d'activitats complementàries i/o en el cas del treball individual, s'avaluarà l'assignatura amb un 0 en la qualificació final.

L'examen final constarà de tres preguntes de desenvolupament, a respondre'n dos. S'hi disposarà de dos fulls i dos hores de temps. Caldrà obtindre-hi un mínim de 4 en l'escala de 10 per a que es puguen incloure en la nota les qualificacions de la resta d'ítems valoratius de l'activitat del mòdul.

Per a la segona convocatòria es mantindrà la nota dels ítems A, B i C, així com el requisit d'obtindre un mínim de 4 punts sobre 10 en la prova escrita.

Els problemes d'ortografia, sintaxi i/o expressió escrita puntuaran negativament en la qualificació de totes les proves escrites i la seua acumulació pot comportar el suspens de l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Ayer, n. 68 (2007), Dossier Crisis y descomposición del franquismo.
- GALLEGO, Ferran (2008), El mito de la transición: La crisis del franquismo y los orígenes de la democracia (1973-1977).
- MARTÍNEZ, J.A. (Coord.) (1999), Historia de España. Siglo XX. 1939-1996, Madrid, Cátedra (Capítulos XXII-XXXIX).
- MOLINERO, C. (2005), La captación de las masas, Madrid, Cátedra.
- MOLINERO, C. e YSAS, P. (2008), Anatomía del franquismo, Barcelona, Crítica.
- MOLINERO, C., SALA, M. y SOBREQUÉS, J. (eds.) (2003), Una inmensa prisión. Los campos de concentración y las prisiones durante la guerra civil y el franquismo, Barcelona, Crítica.
- MORADIELLOS, E. (2000), La España de Franco (1939/1975). Política y sociedad, Madrid, Síntesis, 2000.
- Pasajes, n. 11 (2003), Dossier, Memoria y olvido del franquismo.
- POWELL, Ch. T. (2001), España en democracia, 1975-2000: Las claves de la profunda transformación de España, Barcelona, Plaza y Janés.
- PRESTON, P. (1994), Franco. Caudillo de España, Barcelona, Grijalbo.
- PRESTON, P. (2003), Juan Carlos. El rey de un pueblo, Barcelona, Plaza & Janés.
- Riquer, B. de (2010), La dictadura de Franco, Barcelona, Crítica-Marcial Pons
- SARTORIUS, N. y ALFAYA, J. (2000), La memoria insumisa, Madrid, Espasa-Calpe.
- SARTORIUS, N. y SABIO, A. (2007), El final de la dictadura: la conquista de la democracia en España, Madrid, Temas de Hoy.
- SAZ CAMPOS, I. (2003), España contra España. Los nacionalismos franquistas, Madrid, Marcial Pons.
- SAZ CAMPOS, I. (2004), Fascismo y franquismo, Valencia, PUV.
- SAZ CAMPOS, I. (2013), Las caras del franquismo, Granada, Comares.
- SAZ CAMPOS, I. y PÉREZ LEDESMA, M. (coords.), Del franquismo a la democracia, 1936-2013, Historia de las culturas políticas en España y América Latina, Marcial Pons Historia/ Prensas de la Universidad de Zaragoza, vol. 4, 2015
- SOTO CARMONA, A. (coord.) (2001), ¿Atado y bien atado? Institucionalización y crisis del franquismo, Madrid, Biblioteca Nueva.

- TUSELL, J. y SOTO, A. (eds.) (1996), Historia de la transición (1975-1986), Madrid, Alianza.
- YSÀS, P. (2004), Disidencia y subversión. La lucha del régimen franquista por su supervivencia, 1960-1975, Barcelona, Crítica.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA SEMIPRESENCIAL

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent.

2. Volum de treball i planificació de la docència

Es manté el pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original. Per a garantir les mesures de distància i seguretat, les hores teòriques i pràctiques (T i P) tindran una presencialitat del 50%, amb la rotació per setmanes alternes dels estudiants dividits en dos subgrups per ordre alfabètic. Les hores d'activitats complementàries (hora setmanal O, 15h. en total) es realitzaran de forma no presencial. Els annexos a les Guies docents dels diferents grups de l'assignatura recolliran les especificacions de la planificació docent per a cada grup.

3. Metodologia docent

Classe presencial teòric-pràctica amb assistència del 50% de l'estudiantat per setmanes alternes que, segons la planificació del professorat responsable, o bé podran ser seguides per l'altre 50% per videoconferència síncrona a través de la plataforma Blackboard Collaborate, o bé es complementarà amb diferents tipus de materials i activitats a través de l'Aula Virtual. La planificació de la docència s'especificarà a principi del quadrimestre.

Les tutories es faran de forma no presencial (a través del correu corporatiu de la UV) o de forma presencial prèvia cita concertada amb el professor.

En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i tutories es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

4. Avaluació

Es mantenen els criteris d'avaluació fixats a la guia docent. En l'annex a la Guia Docent de cada grup s'especificaran les proves que componen l'avaluació.

Si en les dates marcades per a l'examen final presencial al calendari oficial les instal·lacions de la Universitat estigueren tancades, l'examen presencial serà substituït per una prova a realitzar online.

5. Referències bibliogràfiques

Es manté la bibliografia recomanada a la Guia Docent. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a la bibliografia recomanada, aquesta es substituirà per materials accessibles online.